

Bilaga 2.7 Underlag för äskande av medel från centrala medelsreserven för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster m m under åren 2016-2019

Miljöförvaltningen ansöker om totalt 11,3 Mkr ur Central medelsreserv 2 fördelat på:

- Färdigställande av sju åtgärdsprogram 2016: 3,0 Mkr
- Framtagande av sex lokala åtgärdsprogram under åren 2016-2017: 6,5 Mkr
- Värdering av vatten: 0,5 Mkr
- Ta fram konkreta vägledningar till stadens nya dagvattenstrategi: 0,3 Mkr
- Utfasning av miljöfarlig båtbottnfärg 1,0 Mkr

Miljö- och hälsoskydds nämnden kommer successivt att ansöka om medel för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen och de underlag som krävs för att kunna föreslå åtgärder. I denna ansökan behandlas medelsförstärkning till de åtgärdsprogram som ska färdigställas 2016; Ballstaån, Brunnsviken, Magelungen, Kyrksjön, Judarn, Råcksta Träsk samt medel för ytterligare prioriterade vattenförekomster som ska utarbetas 2016-2017; Mälarbassänger samt Trekanten, Drevviken och Tyresån-Forsån.

Bakgrund

Genom implementeringen av vattendirektivet i miljöbalken har kommunerna fått en nyckelroll i att genomföra och driva på arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram och förvaltningsplan lyfter fram vilka åtgärder som bör genomföras av kommunerna inom de olika åtgärdsområdena, men det är först i lokala åtgärdsprogram som vattenarbetet kan konkretiseras på en sådan nivå att operativa åtgärder kan identifieras och kostnader för att nå god vattenstatus kan beräknas.

Miljöförvaltningen har tagit fram en handlingsplan som pekar ut vägen mot att uppnå god vattenstatus i Stockholms vattenförekomster till 2021. Handlingsplanen antogs av Kommunfullmäktige den 9 mars 2015. Syftet med planen är att visa hur vattenarbetet behöver utvecklas för att få ett tydligt fokus på operativa åtgärder. En central del är att utarbeta lokala åtgärdsprogram. För Stockholms stads del handlar detta om att

konkretisera Vattenmyndighetens åtgärdskrav i upp till 23 lokala åtgärdsprogram.

De lokala åtgärdsprogrammen kommer att utarbetas i nära samarbete med Stockholm Vatten AB samt i samarbete med andra kommuner och aktörer främst genom de redan etablerade regionala vattensamarbeten som berör Stockholms vattenförekomster.

I de fall det redan finns kännedom om påverkan, som är av stor betydelse för att vattenförekomsten inte uppnår god vattenstatus, bör konkreta fysiska åtgärder kunna inledas parallellt med framtagandet av åtgärdsprogram. Dessa åtgärder behöver genomföras av framförallt Stockholm Vatten AB samt Trafikkontoret.

Nyttan för staden

Förutom att de lokala åtgärdsprogrammen krävs för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna i stadens vattenförekomster kommer arbetet med att nå god vattenstatus generera en rad ekosystemtjänster, som Stockholms medborgare samt turister har nytta av. Det handlar exempelvis om förbättrat fiske, bättre badvattenkvalitet, renare dricksvatten och stärkta möjligheter till rekreation och friluftsliv.

Tidsplan

I handlingsplanen för god vattenstatus framgår stadens nya övergripande mål för vattenarbetet. Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Detta innebär i de flesta fall god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål behöver lokala åtgärdsprogram, med syfte att följa miljö kvalitetsnormerna, vara framtagna för alla stadens vattenförekomster senast år 2018.

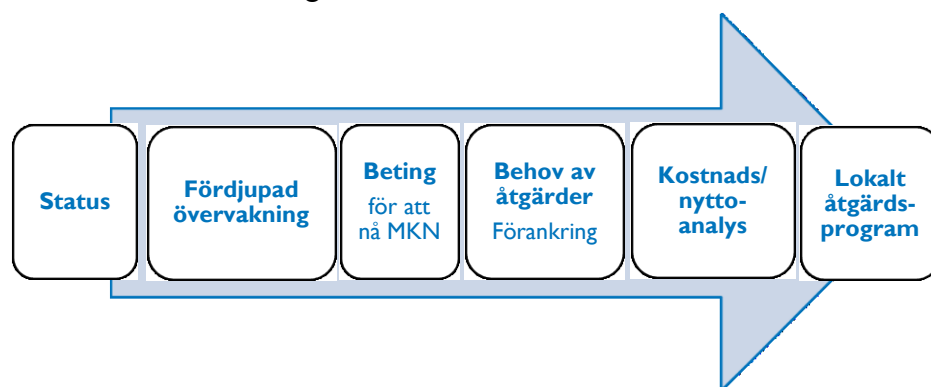
Miljöförvaltningen har i samverkan med övriga förvaltningar samt Stockholm Vatten AB tagit fram en prioriteringsordning för när lokala åtgärdsprogram senast behöver vara framtagna per vattenförekomst för att operativa åtgärder i sin tur ska kunna genomföras och god status ska kunna nås inom den av vattenmyndigheterna uppsatta tidsfristen. Prioriteringsordningen innebär att samtliga vattenförekomster ska behäftas med åtgärdsprogram fördelat på tre perioder: Sju 2015-2016, sex 2016-2017 och ytterligare sju 2017-2018. De tre vattenförekomster som i dagsläget har god status behöver hanteras separat inom ramen för den utvärdering av arbetet som ska ske 2019.

Miljö- och hälsoskydds nämnden kommer successivt att ansöka om medel för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen och de underlag som krävs för att kunna föreslå åtgärder. I denna ansökan behandlas medelsförstärkning till de åtgärdsprogram som ska färdigställas 2016; Bällstaån, Brunnsviken, Magelungen, Kyrksjön, Judarn, Räcksta Träsk samt medel för de sex nästkommande vattenförekomster som ska utarbetas 2016-2017; Mälaren-Ulvsundasjön, Mälaren-Årstaviken, Mälaren-Görvaln, Trekanten, Drevviken, Tyresån-Forsån.

Genomförande

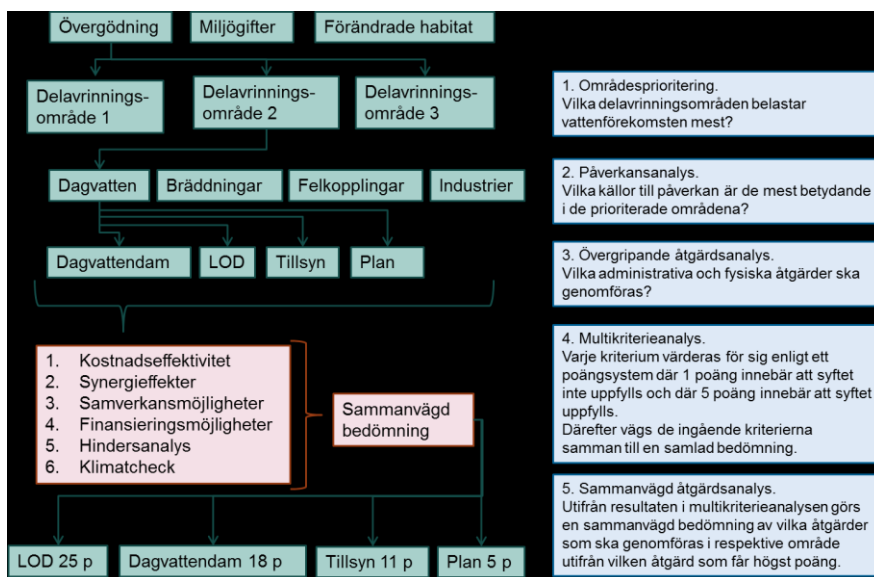
Framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster bör utgå från de erfarenheter som vunnits inom pilotområdet Bällstaån och ske i nära samverkan med övriga förvaltningar, Stockholm Vatten samt våra grannkommuner. De olika underlag som behövs till åtgärdsprogrammen upphandlas och ska tas fram av konsult som arbetar i nära samverkan med miljöförvaltningen och andra viktiga aktörer inom staden. De lokala åtgärdsprogrammen ska fungera som ett underlag för berörda aktörer inom avrinningsområdet så att dessa kan ta beslut om genomförande av operativa åtgärder och avsätta medel för insatser som behövs för att vattenförekomsterna ska kunna uppnå miljö kvalitetsnormerna.

I Handlingsplanen för god vattenstatus beskrivs en process för framtagande av lokala åtgärdsprogram för enskilda vattenförekomster. Se figur 1 nedan.

Figur 1. Schematisk beskrivning av olika steg i framtagandet av lokala åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogrammen ska konkretiseras på en sådan nivå, med geografisk upplösning, att lämpliga och möjliga åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och uppnå normerna kan identifieras. Åtgärdernas totala kostnader ska uppskattas (investerings- och driftskostnader) och en kostnads/effektivitetsvärdering ska göras av varje förslag till åtgärd. De olika stegen i framtagande och prioritering av åtgärder sammanfattas i figur 2.

Figur 2. Schematisk bild över avrinningsområdesbaserad åtgärdsrioritering.

- **Färdigställande av sju åtgärdsprogram 2016: 3,0 Mkr**
Åtgärdsprogrammen ska färdigställas under 2016. Utredningar som behövs är bland annat beräkning av acceptabel belastning för miljögifter och ämnen kopplade till ekologisk status, spårning av felkopplingar i spillvattennätet, spårning av miljögifter, biotopkarteringar, flödeskarteringar. Medel erhöles ur CMR i samband med Tertialrapport 1. För att färdigställa åtgärdsprogrammen krävs ytterligare medelstildelning.
- **Framtagande av sex lokala åtgärdsprogram under åren 2016-2017: 6,5 Mkr**
Sex nya åtgärdsprogram ska enligt tidplanen i Handlingsplanen för vatten utarbetas 2016-2017. Medel söks för samma förfarande som de första sju vattenförekomsterna.

Vattenförekomster prioriterade för framtagande av lokala åtgärdsprogram – Aktivitet 1.9 enligt Handlingsplanen för god vattenstatus. Framtagande av lokala åtgärdsprogram under 2016-2017 fördelat på följande sex vattenförekomster:

Mälaren - Ulvsundasjön

Konsultmedel för framtagande av underlag för lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Ulvsundasjön: 1 Mkr

Mälaren - Årstaviken

Konsultmedel för framtagande av underlag för lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Årstaviken: 1 Mkr

Mälaren – Görväln, Fiskarfjärden och Riddarfjärden

Konsultmedel för framtagande av underlag för lokalt åtgärdsprogram för Mälaren-Görväln: 2 Mkr

Miljöförvaltningen
Miljöanalys

Fleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 792
Växel 08-508 28 800
juha.salonsaari@stockholm.se
stockholm.se

Trekanten

Konsultmedel för framtagande av underlag för lokalt åtgärdsprogram för Trekanten: 0,8 Mkr

Drevviken

Konsultmedel för framtagande av underlag för lokalt åtgärdsprogram för Drevviken: 1,2 Mkr

Tyresån - Forsån

Konsultmedel för framtagande av underlag för lokalt åtgärdsprogram för Tyresån-Forsån: 0,5 Mkr

- **Värdering av vatten: 0,5 Mkr**
Konsultmedel för framtagande av underlag för att värdera stadens vattenförekomster ur ett cost-benefitperspektiv.
- **Konsultstöd i framtagande av konkreta vägledningar till stadens nya dagvattenstrategi: 0,3 Mkr**
Stadens nya dagvattenstrategi är övergripande och behöver kompletteras med vägledande material som stöd i arbetet vid planering och exploatering. Dagvattenfrågan är ännu inte inkluderad i stadsbyggnadsprocessen på ett fungerande sätt vilket innebär att det finns ett behov av att ta fram vägledning om när frågan ska komma in i processen men också hjälpmedel i form av checklistor och rapportmallar. Ett förvaltningsövergripande arbete initierades hösten 2014 för att ta fram en webbaserad vägledning om dagvattenhantering i staden, primärt med fokus på ny- och ombyggnation. Det framtagna materialet ska bli vägledande i det dagliga arbetet inom staden men också vara tillgängligt för byggherrar och konsulter. Finansiering av detta arbete har så här långt gjorts genom bidrag från deltagande förvaltningar samt med ett bidrag som skjutits till av Stadshus AB. För att ta fram det material som är planerat samt skapa en webb-plats finns behov av ytterligare medel.
- **Utfasning av miljöfarlig båtbottnfärg.**
Aktivitet 4.2 enligt Handlingsplanen för god vattenstatus: 1 Mkr.
Studier av föroreningar i mark, vatten och sediment har visat att båtclubbar är en betydande källa för utsläpp av metaller med toxisk verkan på vattenlevande organismer (TBT, zink och koppar). Tidigare undersökningar har visat att det förekommer att förbjuden bottenfärg (TBT) har målats över med tillåten färg och att aktiv substans från den förbjudna färgen fortsätter att läcka ut från underliggande färglager. Innan åtgärder, så som sanering av mark och sediment, vidtas är det viktigt att åtgärda källor till spridningen av metaller från miljöfarliga båtbottnfärger.

Projektet syftar till att undersöka omfattningen av miljöfarliga båtbottnfärgers förekomst på stadens båtclubbar och därefter

prioritera åtgärder. Förekomsten av förbjuden båtbottnfärg (TBT) på båtskrov undersöks med en metod utvecklad av Stockholms Universitet (XRF). Utredningen kommer att vara ett underlag för åtgärder i de lokala handlingsprogrammen som ska tas fram enligt Handlingsplanen för god vattenstatus. Medel för uppstart av projektet beviljades i juni 2015. Ansökan avser kompletterande medel för att fortsätta studien.

Miljöförvaltningen
Miljöanalys

Fleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 792
Växel 08-508 28 800
juha.salonsaari@stockholm.se
stockholm.se